

עודי
קפלוון

משימה
בחשכה

אחד
הוצאה לאור

בְּיָדָיךָ

חַרֵם מְאֲרָגָז

השיח' הערבי הזקן התקדם בניחותא לעבר השלחן שמעברו השני ישב אבא. עכשו שמת-לב שבדודו השניה הוא אחז בשקית. הוא התישב בכבדות על הכסא מול אבא, פלט 'מרחבה' כזה, בשביל הנימוס המינימלי ואז שלף מתוך השקית את הפריט שהביא לתקון: טיפ קטן ופשוט ובתוכו קלטת-שמע רגילה. "זה לא עובד. מהבקר", הודיע השיח' מחמוד. "תתקן את זה", אמר, בלי להוסיף 'בבקשה'. חיוך מריר עלה על פני אבא. "ובכן, זה פשר השקט שהיה הבקר", צין לעצמו. "ה'מואזין' התקלקל בשעה טובה" ['מואזין' = קריאה מלנה במוזיקה ערבית מסתלסלת, הקוראת למאמינים לבוא למסגד לשאת תפלה. 'ה'מואזין' משמע מתוך רמקולים של המסגד 5 פעמים ביום!]. הוא נשא עיניו אל הלקוח הזקן. "נו, ואתה, שיח' מחמוד, לא מבין שזה סימן משמים? למה אתה מתעקש?!"

זה המקום לעדכן אתכם בפעיה שלנו, שעליה רמזתי קדם. אנחנו גרים בירושלים, בשכונה יהודית הנושקת לשכונה שהיתה פעם ערבית והיום נותרו בה לא-רבים מאלה. אבל השיח' אינו מוכן לוותר על מנהגו הקבוע, להפעיל את ה'מואזין' מדי יום. זהו מחיר שהתרגלנו לשלם על מגורינו

במקום. אך לאחרונה כבדו מעט אֶזְנֵי שֶׁל הַשִּׁיחַ הַזֶּקֶן וְהוּא הֶעֱלָה אֶת הַיּוֹלָיוֹם שֶׁל הַיְּמוֹאֲזִי' לְמַקְסִימוֹם. זֶה כָּבֵר הַפֶּדָּה לְמִטְרָד בְּלִתִּי-נִסְבֵּל לְחִלוּטִין. בְּאֲמֻצֵּ תִפְלָה, בְּאֲמֻצֵּ לְמוֹד, בְּאֲמֻצֵּ כָּל דָּבָר - פְּתָאוֹם פּוֹרֵץ הַקּוֹל הַנוֹגָה הַזֶּה בְּקוֹלֵי-קוֹלוֹת מִן הַרְמְקוֹלִים הַחֲזָקִים שֶׁל הַמִּסְגָּד... אִי-אֶפְשָׁר לְחִיּוֹת כָּכָה!

אָבֵל הַשִּׁיחַ לֹא הָיָה מוֹכֵן לְשִׁמְעַ. הוּא גַם לֹא יָכוֹל הָיָה יוֹתֵר מְדִי לְשִׁמְעַ... וְכֵן הִתְהַלְכוּ עֶסְקָנֵי הַשְּׂכוֹנָה אוֹבְדֵי-עֲצוֹת. הַשִּׁיחַ הִבְהִיר כִּי הוּא מְקַבֵּל פְּקֻדוֹת רַק מִמִּי שֶׁמִּשְׁלֵם לוֹ אֶת הַמִּשְׁכָּרְת, הַשִּׁיחַ אָבֹו-גִיעֵבְרִי מִהַעִיר הַעֲתִיקָה. בְּרוֹר פְּנִימֵי הֶעֱלָה שֶׁהִלָּה שׁוֹנָא-יִשְׂרָאֵל יְדוּעַ, שְׁאִין טַעַם כָּלֵל לְפָנוֹת אֱלִיו.

"אָה? מָה אָמַרְתָּ?" צָעַק הַשִּׁיחַ לְעֵבֵר אָבָא. הוּא לֹא הֶצְלִיחַ לְשִׁמְעַ. "אָמַרְתִּי", הִגְבִּיחַ אָבָא אֶת קוֹלוֹ, "שְׂאֵם תִּנְמִיד אֶת הַקּוֹל שֶׁל הַיְּמוֹאֲזִי' אֲנִי מוֹכֵן לְתַקֵּן לָךְ אֶת הַטִּיפּ. אִם לֹא, לֹא".

אָבָא הָיָה טְכְנָאֵי הָאֶלְקָטְרוֹנִיקָה הַיְחִיד בְּסַבִּיבָה הַקְרוֹבָה. הַשִּׁיחַ מִחְמוֹד הַתְרוֹמָם מְכַסָּאוֹ בְּמֵאֲמָץ וְתַקְעַ בְּאָבָא עֵינָיִם רוֹשְׁפוֹת בְּחָרוֹן. "אֵתָה מְנִסָּה לְכוֹפֵף אוֹתִי יָא יְהוּד, אָה? אֵתָה בְּאֲמַת לֹא הוֹלֵךְ לְתַקֵּן לִי אֶת הַטִּיפּ?!" "כְּפִי שְׂאֲמַרְתִּי, יָא שִׁיחַ", הִשְׁיֵב אָבָא בְּקוֹר-רוּחַ. "בְּדִיוֹק כְּפִי שֶׁשְׁמַעְתָּ, אֲנִי מְקַוֶּה".

הַשִּׁיחַ מִחְמוֹד תִּפְסַ בְּמַקְלוֹ וּפְנָה חוֹצֵה בְּחִמָּה. "הֵי! הַמְכַשִּׁיר שְׁלָדִי!", קָרָא אָבָא אַחֲרָיו. "שְׁכַחְתָּ אֶת הַטִּיפּ?!"

הַזֶּקֶן הִסְתוֹבֵב לְאַחֹר. "הַטִּיפּ יִשְׂאֵר אֶצְלָךְ לְתַקֵּן. מְחַר בְּעֵרֵב אָבּוּא

לקבלו. אני לא מציע לך להתחכם... והשיחי מחמוד יצא וטרק בכוח את הדלת מאחוריו.

אבא תקע מבט ארץ בדלת הנטרקת. לבסוף נאנח אנחה עמקה. "חצפה שכזו!", מלמל. "לא די שהוא אינו מוכן להנמיך את הווליום, הוא עוד מצפה ממני שאתקן לו את הטיפי?".

אתם יכולים לתאר לעצמכם את ההרגשה שלי. הרי אני במו ידי הכנסתי לכאן את מחמוד. אני פתחתי לו את הדלת. לא ידעתי מה להגיד, מה לחשב. "סליחה, אבא", התחלתי לומר. "לא ידעתי ש...". אבל אבא שסע את דברי בתקף. "מה פתאום סליחה! על מה? אם אתה לא היית פותח לו, הוא היה מוצא דרכים אחרות להשיג אותי. בטלפון, בבית... אל תרגיש אשם. זה לחלוטין לא קשור אליך".

נרגעתי. צדיק, אבא שלי. אני רואה עליו שהוא ממש מדאג עכשו בקשר למקרה עם השיחי, אבל דבר ראשון חשוב לו לודא שאני לא ארגיש אשם. המוח שלי חזר לעבד ונסיתי לחשב בצלילות. "אבא, נגיד שאתה לא מתקן לו את הטיפי. מה הוא כבר יכול לעשות, הזקן הזה?".

אבא נאנח שוב. "הוא יכול לעשות הרבה. זאת אומרת, לא הוא באפן ישיר, אלא אנשים שנתונים להשפעתו. גם השיחי גיעברי יכול להתערב והוא כבר באמת מסכן".

"אבל אבא", לא הבנתי, "השיחי גיעברי הוא אדם צעיר יחסית ומתחכם.

איך יתכן שהוא נתון להשפעתו של זקן טפוש כמו מחמוד, שאפלו חלק מן הצעירים הערבים צוחקים לו?!

אבא צחק. "השיח' גיעברי נתון להשפעתו של מחמוד? זו בדיחה טובה. ההפך הוא הנכון. השיח' מחמוד רועד מפחד מגיעברי. ההוא ממנה עליו ויכול לפטר אותו אם רק יתחשק לו. אנב, עכשו, שברנו קצת על הגיעברי הזה, הסתבר לנו שהוא אינו מרצה כל-כך ממחמוד. דוקא לנו נוח שישאר המחמוד הזה, שלא עושה הרבה צרות. חוץ מן הווליום הנוראי הזה לאחרונה, כמובן".

שתקנו שנינו. מצחו של אבא נחרש קמטים. הוא העמיק לחשב. לבסוף התרומם מכסאו. "זהו להיום. הולכים הביתה. מתחשק לי מאוד לא לתקן לו את הטיפ, אבל ככל שאני הופך במחשבותי בענין, אני חושש שאולי זה יכול להיות מסכן. לא רק לי, אלא לכלל יהודי השכונה. וזה כבר פחות נעים. מצד שני, להפנע כד ללחצים של הגוי!! לתקן לו את הטיפ כדי שימשיך להחריש לנו את האזניים? - גם זו אינה אפשורת מלבבת במיוחד. נראה לי שזו שאלה שצריך לשאל את היעשה לך רבי שלי", סכם אבא ביצאו החוצה אל האויר הקריר. הוא נעל את דלת המעבדה והוסיף בבדיחות: "אדרבה, אם יעלה במוחך פתרון מקורי כלשהו, אשמח לשמע. לפעמים ילדים יש להם רעיונות טובים משל המבגרים".

הלכנו הביתה. בדרך חקרתי את אבא על כל הנסיונות של עסקני הקהלה לפתור את הבעיה. הסתבר שאבא שלי היה עמק בתוך העניינים. הוא היה אחראי על הנסיון להפעיל את השיח' גיעברי, שיתן הוראה למחמוד

להרגיע את הוולקיום - נסיון שלא בא לפעל כלל, כאשר התברר מקדם, שג'יעברי שונא ישראל לא קטן ואין שום סכוי שהוא יעזר. "לפני כמה חדשים, לא יודע אם שמעת על זה, התברר כי יש חרם מארגן של הערבים על מוצרים תוצרת ישראל. הם אימו להעניש את מי מהם שיתפס שהוא קונה משהו אצל היהודים. הרעיון שלהם פשוט: מי שקונה מוצר אצל יהודי ומשלם לו, מחזק למעשה את פרנסת היהודים וזה, כמובן, 'עברה מדאורייתא' אצלם. ובכן, הג'יעברי הזה, כך התברר, היה מראשי המארגנים..."

הגענו הביתה. אבא נכנס למטבח ושתף את אמא בחויה ובהתלבטיות. אני, הרמתי בזריזות טלפון לחברי גבי, שלומי ויהודה והודעתי על אספת חרום מיידית, בדשא מאחורי הבית שלנו בעוד עשר דקות.

פסיקה

מלכודת מצלחת

האספה הייתה קצרה ולענין. שתפתי את החברה בכל הפרטים. צינתי שהמבגרים נסו ולא הצליחו עד עכשו להשתיק את השיחי מחמוד. השאלה, מה עושים עכשו באפן מידי בשביל לעזר לאבא שלי, הנצב כעת בפני דילמה לא פשוטה ואולי גם, מסכנת. ואיד נתן, אולי, למצא פתרון גם לבעיה הכללית של הימואזין.

החברה 'שברוי' את הראש. נסו כל מיני פוונים, שום דבר לא התאים, עד ש... "יש לי רעיון!", זנק פתאום שלומי על רגליו והתחיל לרקד בעליצות. "יש לי רעיון פגז", הוא עלז. "שמוליק (זה השם שלי), תן גז!", הוא חרו. גבי משך לו בשרוול מכנסיו - רק כך הצליח לעצר אותו. "אתה מוכן להרגע?", צעקתי עליו בהתרגשות. "איזה רעיון פגז ולמה לתת גז, לא הבנו פלום!".

שלומי נרגע בקשי. "לתת גז, הכוונה שתטוס כעת פנימה לבית שלך, שמוליק, ותציע לאבא שלך את הרעיון. הוא בטוח יקבל אותו בשתי ידיים!".

יהודה התרומם בפנים מאימות. "אם אתה לא רוצה לקבל עכשו משהו בשתי ידיים... מוטב שתפתח כפר את הפה ותדבר בצורה ברורה - מה הרעיון שלך?".

"טוב, טוב", נבהל שלומי. "הרעיון שלי הוא פשוט לחלוטין. שימו-לב: נכון השיח' מחמוד מפחד מן השיח' ג'עברי? נכון! ונכון שהשיח' ג'עברי היה ממארגני החרם על קניית מוצרים מיהודים? יפה! ובכן...". ושלומי הביט בנו בצפיה, כפי שמביט מורה בתלמיד שאמור ללא כל ספק, בעקבות רמזים עבים ושקופים, לענות מיד את התשובה הנכונה..

הבטנו בו כתרנגולים ביבני אדם'. "נו, תמשיך", התעצבן עליו יהודה. "אז מה אם הוא ארגן את החרם ההוא, מה זה נוגע ל..."

"הבנתי!", שסעתי את יהודה בקריאת בינים. "שלומי, אתה פשוט גאון!", קפצתי על רגלי וטפחתי על שכמו בעז. יהודה הביט בי בפרצוף עצבני ופנה לגבי שרק חיד. "אולי אתה הבנת מה הם רוצים, שני הרקדנים האלה?", התלונן.

"אם הבנתי נכונה", הביט בי גבי בחייד, "זה משהו בכיוון של להרגיז את השיח' ג'עברי על השיח' מחמוד. הרעיון הגאוני הוא, שבפעם העבדה שהשיח' מחמוד פנה לחנות של יהודי על-מנת לתקן את הטיפ של המסגד, הוא עבר עברה חמורה ביותר בעיני ג'עברי... רק צריך שמישו יספר לו לג'עברי, על כך, ואז הוא אמור, בעזרת השם, לכעס מאוד על שכננו הזקן... הבנתי נכון, שלומי?".

"הבנת מקסים!", חבק אותו שלומי. גם יהודה התחיל לחיד. "לפי זה",

הוסיף יהודה, "חשוב שאבא שלך, שמוליק, דוקא כן יתקן את הטיפ! זו תהיה ההוכחה הטובה ביותר שהוא בקר בחנות!"

"נכון מאוד!", קראתי בהתרגשות. "תודה! תודה לך שלומי ותודה לכלכם, אני חייב להגיד לכם עכשו שלום ולרוץ הביתה לספר לאבא על הרעיון. להתראות!"

אמא עמדה בחלל פתח המטבח ובידיה ספר תהלים. היא הביטה בפנים דאגות מפעם לפעם באבא שעלעל בספר הטלפונים בחפשו את מספר הטלפון של השיח' מחמוד. בנגוד לאמא, אבא דוקא היה עכשו רגוע ושמת. הוא שתף את היעשה לך רבי שלו ברעיון שלנו והרב אמר שזה רעיון אדיר. מה גם שאבא העניק לרעיון אי-אלו תוספות חשובות... למשל, הרעיון הזה עם הקלטת מנח"ת, של הנגון 'א-לי אתה ואודך' של אדמו"ר הזקן... אבא ספר שכשהוא היה בעצמו בחור צעיר בשיבה בלד הם עשו פעם תעלול כזה. אז זה היה עם הנגון 'ניעט, ניעט, ניקאנה', אבל תמיד טוב לגנון.

"הלו! זה השיח' מחמוד?"

עצרתי את נשימתי. אבא המשיך ברגע. "רציתי לומר לך שהתקלה בטיפ שלך תקנה ואתה יכול להגיע עוד הלילה למעבדה לקבל את המכשיר, אם זה דחוף לך למואזין של מחר בבקר. זה היה קצת מסבך אבל בשבילך המחיר הוא מאתים שקלים בלבד, לא כולל מע"מ. רק חשוב שתזכר: אני לא מקבל תשלומים בכסף מזמן אלא בצ'קים בלבד. בסדר?"

זֶה יָכוֹל לֵהיוֹת מְצַדִּי גַם צִיק דְּחוּי, אֵין בְּעֵינָה. אַז מָה? מְתִי? הַלֵּילָה בְּעֶשֶׂר
בְּעָרְבִי? נוֹ, בְּסֵדֶר. אֶהְיֶה בְּמַעֲבָדָה בְּעֶשֶׂר. לְהִתְרַאוֹת!"

אִמָּא שְׁלַחָה אוֹתִי לִישׁוֹן מְקַדָּם יוֹתֵר, אֲבָל מִי יָכוֹל הָיָה לְהִרְדָּם בְּעָרְבִי רוּוִי
מִתַּח שְׁכֻזָּה. בְּעֶשֶׂר וְרִבַּע חֹזֵר אֲבֵא הַבֵּיתָה וְאֲנִי קִפְצָתִי מִן הַמָּטָה לְקִרְאוֹתוֹ.
"הַכֹּל בְּסֵדֶר", חִידָּ אֲבֵא חִיוּד רָחֵב. "הַמְּלַכְדָּת בְּפִיס שְׁלִי, הִנְהוּ!", וְאֲבֵא
שְׁלַף מִפִּיסוֹ צִיק עַל סֵד מְאֵתִים שְׁקָלִים, בְּחִתִּימָתוֹ הַמְּלֵאָה וְהַמְּסֻלְסָלָת
שֶׁל שִׁיח' מַחְמוֹד גִּיּוֹרָה אֲבֵן-פִּיכְסָה.

אִמָּא הַבֵּיטָה בְּאֲבֵא בְּדֹאגָה. "אֵתָה בְּטוֹחַ שְׁזָה לֹא יִהְיֶה תַעֲלּוֹל מְסָכָן
מְדִי?", שְׁאַלָה בְּחֻשָׁשׁ.

"מְסָכָן לְשִׁיח', בְּהַחֲלֵט!" גַּחַד אֲבֵא. "אֵין לוֹ סְכוּי. זֶה הָרִי לֹא רַק הַצִּיק.
זוֹ גַם הַקְּלֻטָּת עִם הַנְּגוֹן הַחֲסִידִי..."

הַלְכָתִי לִישׁוֹן בְּהִתְרַגְּשׁוֹת עֲצוּמָה. יְדַעְתִּי מְרֵאשׁ, שְׁלִמְרוֹת שְׁאֵתְעוֹרֵר גַּם
מְחַר, כְּרָגִיל, לְפָנוֹת בְּקָר, לְקוֹל הַמוֹאֲזִין מִן הַמְּסַגֵּד, הַפַּעַם, לֹא אֲנִי אֶהְיֶה
זֶה שְׁיִתְעַצְבֵּן...

אֲנִי זוֹכֵר אֶת הַחֲוִיָּה עַד הַיּוֹם. זֶה הָיָה בְּדִיוֹק בְּחֻמָּשׁ לְפָנוֹת-בְּקָר וְהַמוֹאֲזִין
פָּצַח כְּדָרְכוֹ בְּקוֹלֵי-קוֹלוֹת וְהַעִיר בְּבֵת-אֲחַת אֶת כָּל הָאֲזוּר. אֶלָּא שֶׁהַפַּעַם,
לְשֵׁם שְׁנוּי, בְּמִקּוֹם קוֹלוֹ הַבְּכִינִי הַקְּבוּעַ שֶׁל הַקְּרִין הַמְּסֻלְסָל בְּעָרְבִית,
בְּקַע מִן הַרְמָקוֹלִים, לְמַרְבֵּה הַהִפְתָּעָה, קוֹלוֹ הָעָרְבִי שֶׁל הַבַּעַל-מְנַגֵּן הַחֲסִידִי
מִסְדֶּרֶת נַח"ח, כְּשֶׁהוּא מְנַגֵּן בְּרָגֶשׁ וּבְדַבְּקוֹת אֶת הַנְּגוֹן הַיְהוּדִי הַחֲסִידִי:
"א-לִי אֵתָה וְאוֹדָּךְ אֵלְקִי אַרְוִמְמָךְ... א-לִי אֵתָה וְאוֹדָּךְ" ... מַעֲיִן לְעֵתִיד
לְבוֹא, כְּאֶשֶׁר מְכַל הַצְּרִיחִים הַשּׁוֹנִים יִזְדַּמְּרוּ אֵד וְרַק נְגוּנִים חֲסִידִיִּים.

עד שהגענו ל'חדר' כבר הספקנו לקלט כמה הדים עורר המואזין של הבקר. כל מי שפגשנו, ילדים מבגרים מורים - כלם חיכו בעליצות ובהתרומומות-רוח מחנית הבקר. ברחוב הערבי הרחוחות סערו. המקלים האשימו את השיחי ברשלנות; המחמירים חשדו בו שהוא היה שתף לבחירה בנגון היהודי ומי יודע אם אינו 'משתף פעלה'... והוא, מסכן שכמותו, הסתבך קשות. לספר את האמת, שזו בודאי תוצאה מבקורו האסור בחנות של אבא, הוא כמובן לא היה יכול... בקצור, הכל התנהל כמתכנן וכשתזרתי מן ה'חדר' הודיע לי אבא בפנים קורנות שרחמים השכן נאות לעזר לנו הערב, בשלב הבא של התכנית...

